

LAUREA AMMATTIKORKEAKOULU

Rikosseuraamusalan koulutusohjelma (Laurea Tikkurila, sote), SRV07SN

LAUREA-AMMATTIKORKEAKOULUN OPETUSSUUNNITELMAT, YLEINEN KUVAAUS

Oppimiskäsitys Laureassa

Ammattikorkeakoulun lakisääteisinä tehtävinä ovat tutkimus- ja kehittämistehtävä, aluekehitystehtävä ja pedagoginen tehtävä. Näiden tehtävien integroiminen on suunnannut Laureaa etsimään ratkaisuja, jotka parhaiten mahdollistavat asetettuihin haasteisiin vastaamiseen. Päämääränä ovat meiltä valmistuvat, tutkintojen edellyttämät osaajat, jotka ovat myös oman työnsä ja työelämän tutkivia kehittäjiä sekä sellainen tutkimukseen perustuva työelämäosaamisen kehittämistyö, jonka vaikutukset näkyvät toimintaympäristöissämme.

Tuloksena on korkeakoulujen arviointineuvoston palkitsema Learning by Developing -toimintamalli, joka tarkoittaa oppimisprosessin ja työelämlähtöisen kehittämishankeprosessin yhteensovittamista. Kehittämishanke rakentuu kumppanuusperiaatteelle, joka tarkoittaa sitä, että opiskelijat, opettajat ja työelämän asiantuntijat yhdessä työskentelevät hankeympäristössä. Oppiminen etenee hankkeen etenemisen myötä. Kun lähtökohtana on aito, työelämlähtöinen, tutkimukseen kytketty kehittämisshanke, oppiminen sisältää niitä osaamisen vaatimuksia, joita opiskelijan tuleva ammattikorkeakoulututkinto edellyttää.

Tietoyhteiskunnan jäsenenä olemme tietotulvan keskellä. Tietoa ei enää tarvitse antaa, tärkeintä on oppia käsittelemään ja valitsemaan merkityksellinen tieto, jota voi hyödyntää ja soveltaa omassa oppimisessa ja kehittämishankkeessa. Ammattikorkeakoulussa on tärkeää myös taitavaksi osaajaksi kehittyminen. Kehittämishankkeeseen osallistuminen mahdollistaa aitoihin työprosesseihin osallistumisen ja työvälineiden haltuun ottamisen käsitteinä ja taitoina. Työelämlähtöisessä kehittämishankkeessa yksilö ja hankeyhteisö oppivat. Lisäksi kehittämishanke tuottaa uutta osaamistietoa työelämän kehittämiseksi ja uudistamiseksi.

Oppimisympäristöt

Laurealainen oppimisympäristö mahdollistaa osaamisen kehittämisen oppijalle, organisaatiolle, alueelle ja kumppaneille. Oppimisympäristö on fyysinen ja psyykinen tila, joka ilmentää kehittämistoiminnan toteuttamisen kulttuuria, henkeä, aikaa, yhteisöä ja käytännettä muodostaen siten osaamisen kehittämisen kokonaisvaltaisen toimintaympäristön. Osaamisympäristön tavoitteena on mahdollistaa oppimistulosten syntyminen ja tukea uuden osaamisen luomista ja kehittämistä sekä vuorovaikutusta toimintaympäristön kanssa. Oppimisympäristöt toteuttavat Laurean tavoitteellista kehittämistyötä.

Oppimisympäristöissä hyödynnetään sisäisiä ja ulkoisia verkostoja sekä ollaan jatkuvassa vuorovaikutuksessa työelämän kanssa. Uudet tiedot ja taidot hankitaan aidoissa ongelmanratkaisu- ja kehittämistehtävissä, jotka tuovat reaali maailman kompleksisuuden osaamisen kehittämisen kohteeksi. Alueellinen vaikuttaminen lisääntyy rikastuttavien yhteisöjen ja niiden muodostamien verkostojen toiminnan kautta. Hankkeiden myötä opitaan verkostotoiminnan perusteita, sosiaalisuutta ja kommunikointia alan asiantuntijoiden kanssa. Työelämän ja opintojakson toisiaan kohtaava rajapinta on tärkeä kehittäjäksi kasvamisen ja osaamisen kehittämisen kannalta. Kehittäjäksi kasvatetaan tekemällä kehittämistyötä ja olemalla vuorovaikutuksessa osaamisverkostoissa.

Opiskelussa käytetään monipuolisesti tietolähteitä ja välineitä. Opiskelussa interaktiiviset oppimisympäristöt luovat puitteet mahdollistaen oppimisen strukturoinnin siten, että opiskelu tarjoaa tilanteita, haasteita ja välineitä, jotka auttavat oppijaa hyödyntämään omia ajattelun resurssejaan. Toiminta muodostuu jatkuvaksi ongelmanratkaisuprosessiksi, jossa korostuu tutkiminen, kehittäminen ja uuden osaamisen tuottaminen. Tietoisella ja systemaattisella kehittämistyöllä tuotetaan hanketta eteenpäin vieviä ideoita ja käytäntöjä ja synnytetään uutta osaamista. Tuloksena syntyy luomus, uusi toimintatapa, malli tai tuote.

Uutta luovien prosessien syntyminen helpottuu rakenteissa, joissa on tilaa vapaamuotoiselle luovuudelle, innovatiivisuudelle ja eri toimijoiden sisäisen motivaation kohteina olevien asioiden edistämiseksi. Toiminnassa on merkityksellistä yhteisöllisyys sekä oppimisen sosiaalinen ja kulttuurinen ympäristö. Merkittävää on luoda osaamisen kehittymistä edistävä ilmapiiri, spirit, kehittämisen henki.

Kehittämistyö toteutuu hankkeina, joissa yhdistyy eri koulutusohjelmien osaaminen. Toteutusryhmät muodostetaan opiskelijoista, harjoittelijoista, opettajista sekä työelämän asiantuntijoista siten, että keskinäinen osaamisen

vuorovaikutus kohtaa käytännön tasolla. Hankkeissa opiskelijat suorittavat opintojaksoja, harjoittelua tai tekevät opinnäytetöitään. Ryhmissä opettajat eivät organisoivat valmiiksi hanketoimintaa ja aseta sille tavoitteita, vaan tiimin jäsenet vastaavat yhdessä hankkeen tavoitteista ja toiminnasta. Opiskelija saa kokemuksen asiantuntijakulttuurista ja täysvaltaisena asiantuntijana toimimisesta. Opiskelijan itseohjautuvuus kasvaa ja hän asettaa itse tavoitteita itselleen. Tällöin hanketoiminta mahdollistaa ylärajattoman oppimisprosessin, jossa ei synny opetussuunnitelman, oppikirjan tai opetustoiminnan muodostamaa lasikattoa oppimiselle. Kehittämistoiminta mahdollistaa yksilöllisyyden opinnoissa.

Käytännön sovellukset uudenaikaisista oppimisympäristöistä ovat yhteisön innovaatioympäristöinä toimivat, verkostoissa toteutettavat hankkeet ja projektit sekä erilaiset oppimis- ja kehittämistoiminnalle suunnitellut toimintatilat, osaamiskeskittymät ja kehittämislaboratoriot. Työmuotona on jaettuun asiantuntijuuteen pohjautuva yhteistoiminta, jota tukee osaamisen jakamisen menetelmät: ohjaus ja opetustuokioidet, havaintoesitykset, tiimipalaverit, palautetilaisuudet ja seminaarit.

Opiskelija

Työelämälähtöisessä tutkimus- ja kehittämishankkeessa kumppanuus tarkoittaa opettajien, työelämäosaajien ja opiskelijoiden yhteistyötä. Yhteistyössä on lähtökohtana kehittämishankkeeseen vastuullinen sitoutuminen. Kaikki osalliset nähdään oppijoina, koska kehittämishankkeessa tavoitellaan muutosta, jotakin uutta. Kumppanuus tarkoittaa myös keskinäistä kunnioitusta ja erilaisen osaamisen arvostamista. Kehittämishankkeen eteneminen edellyttää osaamisen jakamista ja rakentamista erilaisista asiantuntijuuksista. Opiskelija on mukana yhteistyökumppanina, joka kartuttaa omaa osaamistaan työvälineitä hankkien ja erilaisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin osallistuen. Osaaminen rakentuu tulevaa tutkintoa vastaavasta tutkittuun tietoon perustuvasta tietämisestä, ammatillisen kontekstin ymmärtämisestä, tekemisen osaamisesta ja erilaisten työelämätilanteiden hallintataidoista. Yhteistyökumppanina toimiva opiskelija rakentaa itselleen oman oppimissuunnitelman tavoitteineen siten, että tunnistaa ne osaamisen vaatimukset, joita kehittämishankkeeseen osallistuminen edellyttää ja tunnistaa myös osaamisen, jonka saavuttamisen hankkeeseen osallistuminen mahdollistaa. Kehittämishankkeessa opiskelija oppii yksilönä ja on mukana yhteisön yhdessä oppimisessa sekä uuden osaamistiedon tuottamisessa.

Opettajuus

Opettajan rooli kehittämishankkeessa voidaan kuvata myös osaamisensa asiantuntijana, osallistujana ja pedagogisena ohjaajana, joka mahdollistaa opiskelijoiden kasvamisen ja kehittymisen työelämäosaajiksi. Laurean opettajat ovat toisinsanoen sekä tutkijoita- ja kehittäjiä, aluekehitysvaikuttajia että pedagogeja. Kehittämishankkeessa toimitaan ja tehdään yhdessä, mikä muuttaa opettajan roolin osaamisen siirtäjästä osaamisen kehittämisen ohjaajaksi.

Tutkijoina toimivien opettajien tutkimusraportit osoittavat kehittämishankkeiden vaikuttavuuden työelämäosaamisen uudistajana ja kehittäjänä. Osa opettajista toimii kehittäjinä, jotka vastaavat kehittämishankkeen prosessien tunnistamisesta ja eteenpäin viemisestä. Kolmas rooli opettajille löytyy työpajoista, joissa välittyy ja siirtyy kulttuuripohjainen tieto ja joissa opiskelijat saavat työvälineitä haltuunsa. Opettajuus sisältää myös työelämäkumppanuuden. Kehittämishankkeeseen osallistuvat työelämän asiantuntijat tuovat mukanaan työelämäosaamisessa olevan tiedon, opettajat varmistavat osaamista selittävän tutkitun tiedon läsnäolon ja yhdessä tuotetaan uutta osaamistietoa työelämän kehittämiseksi ja uudistamiseksi.

Osaamisen arviointi

Osaamisen arviointi kehittämishankelähtöisessä oppimisessa ohjaa tulevia valintoja sekä osoittaa asetettujen päämäärien saavuttamisen. Osaaminen tunnistetaan tieto-, taito- ja arvo-osaamisena, ja kokemuksellisenä osaamisena, joihin sisältyy yksilön ja yhteisön osaaminen. Kehittämishankkeessa arvioidaan yksilön ja hankeyhteisön oppimista, kehittämishankkeen prosessien etenemistä ja merkitystä sekä saavutettuja tuloksia.

Osaamisen arviointi perustuu opetussuunnitelmassa esitettyihin tavoitekuvauksiin. Tavoitteet kertovat, mitä osaamista opiskelijoilta edellytetään tutkinnon saavuttamiseksi. Teemat kuvaavat koulutusohjelmakohtaisen substanssiosaamisen, joka saa erityistä syvyyttä, kun opetuksessa samalla tuetaan yleisten kompetenssien kehittymistä. Yleisten kompetenssien oppiminen varmistaa ammattikorkeakoulutasoisen, ammatillisen sivistyksen rakentumisen ja teemojen osaamisen saavuttaminen puolestaan työelämäosaamisen rakentumisen. Yleisten kompetenssien osaamistavoitteet kuvataan kolmitasoisesti. Opiskelija - yhdessä ohjaava opettajan - kanssa valitsee ne tasot, jotka hän kustakin yleisestä kompetenssista haluaa saavuttaa. Nämä ohjaavat oman oppimissuunnitelman

laatimista. Yleisten kompetenssien osaaminen arvioidaan laadullisesti, portfolioiden avulla. Opintojaksot arvioidaan myös arviointinumeroin 1 – 5. Osaamisen arviointi esitetään opiskelijan tutkintotodistuksessa. Yleisten kompetenssien arviointi tulostuu opiskelijan tutkintotodistuksen liitteeksi.

LAUREAN YLEISET KOMPETENSSIT

Laurean yhteiset kompetenssit, yleistä

Alan ydinosaamisen lisäksi Laureassa on määritelty viisi sellaista yleistä osaamisaluetta, joiden hallitseminen on kaikkien alojen ammattilaisille tärkeää. Näitä osaamisalueita kutsutaan yleisiksi kompetensseiksi. Yleisiä kompetenssien osaamista kehitetään opintojen aikana ja osaamisen taso myös arvioidaan.

Opetussuunnitelman yleisten kompetenssien määrittely on tapahtunut analysoimalla tulevaisuuden työelämässä tarvittavaa eri alojen yhteistä osaamista.

Kaikille koulutusohjelmille yhteisiä yleisiä kompetensseja ovat

- eettinen osaaminen
- globalisaatio-osaaminen
- innovaatio-osaaminen
- reflektio-osaaminen
- verkosto-osaaminen.

Yleiset kompetenssit kytkeytyvät tiiviisti opintojaksojen sisältöihin. Yleisien kompetenssien osaamista jäsennetään tasojen avulla. Jokaisen yleisen kompetenssin kohdalla on erotettu henkilökohtaisen osaamisen taso, organisaation kehittämisen taso sekä yhteiskunnallisen uudistamisen taso. Yleisten kompetenssien tavoiteltavat osaamistasot on määritelty kunkin koulutusohjelman opetussuunnitelmassa. Kaikkien Laurean opiskelijoiden edellytetään saavuttavan vähintään henkilökohtaisen tason osaaminen kaikissa yleisissä kompetensseissa. Monien yleisten kompetenssien kohdalta yhteiskunnallisen uudistamisen tason osaamisen saavuttaminen mahdollistuu vasta ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon yhteydessä.

Eettinen osaaminen

Moraali viittaa yksilön käsityksiin hyvästä ja oikeasta, kun taas etiikka viittaa sellaisiin moraalikäsityksiin, joista yksilö on tietoinen ja joihin hän sitoutunut. Etiikka on systemaattinen yritys ymmärtää moraalikäsitteitä; eettisiä sääntöjä ja periaatteita, hyveitä ja arvoja. Eettisessä osaamisessa moraalit ja etiikka kytkeytyvät keskeisesti toisiinsa, koska opiskelijan moraalinen kompetenssi luo perustan hänen eettiselle kompetenssilleen. Eettinen osaaminen koostuu neljästä eri komponentista (1) eettisestä herkkyydestä (2) eettisestä motivaatiosta ja (3) moraalis-eettisestä ongelmanratkaisusta ja (4) eettisestä toimeenpanotaidosta.

Jotta opiskelijan toiminta olisi eettistä, hänellä täytyy olla herkkyyttä havaita tilanteeseen sisältyvä eettinen ongelma. Eettinen herkkyyden tarkoittaa taitoa tunnistaa kunkin osapuolen erityispiirteet, tarpeet, oikeudet ja velvollisuudet. Se sisältää tietoisuuden siitä, kuinka oma toiminta vaikuttaa toisten ihmisten hyvinvointiin sekä erilaisten mahdollisten toimintalinjojen ja niiden seurauksien kuvittelun ja ennakkoinnin kullekin osapuolelle. Empatia- ja roolinottotaidot ovat eettisen herkkyyden ydin. Opiskelija tarvitsee myös tietoa keskeisten asiakasryhmien erityispiirteistä ja alan keskeisistä eettisistä ongelmista. Eettisen herkkyyden punainen lanka on ammatilliset vuorovaikutustaidot, jotka ovat aktiivisen kehittämisen kohteena koko koulutuksen ajan.

Eettinen motivaatio tarkoittaa sitoutumista moraalis-eettisiin arvoihin ja vastuuta omien tekojen seurauksista. Opiskelijan vastuunotto kehittyy henkilökohtaisesta vastuusta yhteisölliseen ja yhteiskunnalliseen vastuuseen. Eettisen motivaation kehittäminen edellyttää myös oman alan arvoperustan tuntemista ja arvokeskusteluun osallistumista.

Moraalis-eettinen ongelmanratkaisu tarkoittaa taitoa ratkaista eettinen ongelma kriittisesti argumentoiden. Se edellyttää eri ratkaisuvaihtoehtojen pohtimista sekä alan eettisten sääntöjen ja erilaisten eettisten lähestymistapojen tuntemista ja soveltamista. Kehittyvä osaaminen sisältää taidon ratkaista perustellusti yksilöiden välisiin suhteisiin liittyviä ongelmia, työyhteisöön liittyviä ongelmia sekä yhteiskunnallisia ja globaaleja ongelmia.

Moraalinen toimeenpanotaito tarkoittaa kykyä toimia tavoitteellisesti eettisen ongelman ratkaisemiseksi (neuvottelu- ja konfliktinratkaisutaidot) sekä rohkeutta toimia eettisten arvojen mukaisesti hankalissakin tilanteissa. Jotta

ammattillinen toiminta olisi eettisesti kestävä, tarvitaan kaikkiin komponentteihin liittyvää osaamisen kehittämistä.

Eettisen osaamisen tasot:

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- reflektoida omia arvojaan ja oman toiminnan seurauksia toisten ihmisten hyvinvoinnille
- toimia alan arvoperustan pohjalta eettisiä periaatteita noudattaen
- soveltaa ongelmanratkaisussaan oman alan eettisiä sääntöjä
- tarkastella tilanteita eri osapuolten näkökulmasta
- toimia suvaitsevaisesti ja ymmärtävästi monikulttuurisissa verkostosuhteissa
- soveltaa eettisiä periaatteita t&k -hankkeissa.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- ottaa toiminnassaan huomioon keskeisten asiakasryhmien erityispiirteet, tarpeet ja oikeudet
- rakentaa asiakaslähtöisen vuorovaikutussuhteen ja toimia dialogisesti
- ottaa vastuuta yhteisön hyvinvoinnista ja toiminnan eettisyydestä
- tarkastella eettisiä ongelmia organisaation ja yhteisön näkökulmasta
- kehittää oikeudenmukaisia menettelytapoja toiminnassaan.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- kriittisesti reflektoida omia asenteita ja stereotypioita
- osallistua aktiivisesti yhteisön arvokeskusteluun
- ottaa vastuuta yhteiskunnallisella ja globaalilla tasolla
- argumentoida oikeudenmukaisten sosiaalisten, yhteiskunnallisten ja globaalien muutosten puolesta
- ratkaista konflikteja ja vaikuttaa asioihin.

Globalisaatio-osaaminen

Globalisaatiolla viitataan tapahtumasarjoihin ja prosesseihin, joiden seurauksena maailma integroituu yhdeksi kaiken kattavaksi sosiaalseksi järjestelmäksi. Globalisaatio viittaa siis globalisaation prosesseihin. Globaalilla taas tarkoitetaan globaaleja (maailmanlaajuisia) ilmiöitä tai globalisaation prosessien lopputulosta, täysin integroitunutta maailmaa. Globalisaatioon liittyvä kestävä kehitys on globaali poliittinen ohjelma, jonka tavoitteena on hyvinvoinnin edistäminen ympäristövastuullisesti ja luonnon kantokyvyn rajoissa.

Globaalit vuorovaikutussuhteet voidaan jakaa taloudelliseen, kulttuuriseen, poliittiseen ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Globalisaation tematiikkaan kuuluvat myös ekologiset ja luonnontieteelliset kysymykset. Kestävä kehitys yhdistää nämä ulottuvuudet toisiinsa. Sen tavoitteena on taloudellisen kasvun, kulttuurisen monimuotoisuuden, sosiaalisen hyvinvoinnin ja luonnon ekologisen toimivuuden huomioonottaminen politiikassa ja käytännössä.

Globalisaatio-osaamisen tasot:

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- hyödyntää oman alansa kansainvälisiä tietolähteitä
- ottaa huomioon monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyskehityksen vaikutuksia ja mahdollisuuksia omalla ammattialallaan
- tunnistaa oman ammatillisen toimintansa merkityksen suhteessa globaaleihin vuorovaikutuksiin ja kestäväan kehitykseen
- arvioida omia arvolähtökohtiaan kestäväan kehityksen ja globalisaation periaatteista käsin sekä soveltaa niitä omassa ammatillisessa toiminnassaan.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- ottaa huomioon oman toimialan ja organisaatioiden vaikutukset kestäväan kehitykseen, vastuullisuuteen ja kansainvälisiin yhteyksiin
- edistää ympäristö- ja yhteiskuntavastuullisuuden arvoja toimialansa organisaatiossa ottamalla huomioon globaalit vuorovaikutukset
- soveltaa toimialansa organisaatiossa kestäväan kehityksen mukaista vastuullisuutta
- toimia kansainvälisissä verkostoissa.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- tunnistaa yhteiskunnallisten kysymysten globaalin luonteen ja kestäväan kehityksen piirteet
- arvioida kriittisesti yhteiskunnan arvoja ja toimintatapoja kestäväan kehityksen lähtökohdista ottamalla huomioon

globaalit vuorovaikutukset

- argumentoida yhteiskunnallisella tasolla soveltaen kestävän kehityksen periaatteita ja ottaen huomioon globaalien vaikutusten näkökulmat.

Innovaatio-osaaminen

Yhteiskunnallisen innovaattorin tasolla toimija osaa edellisten tasojen lisäksi verkostojen ja yhteiskunnallisen toiminnan jatkuvan seuraamisen ja analysoinnin. Hän osaa myös huomioida laajemmat viitekehykset kaikissa muutosprosesseissa, ja osaa sitouttaa ihmisiä toimimaan yhteisten päämäärien eteen. Kaikki nyky-yhteiskunnan prosessit ovat jatkuvan muutoksen kohteina. Sekä EU:n, Suomen että Laurean strategioihin on valittu tavoitelluksi toimintatavaksi positiivinen suhtautuminen muutokseen. Muutosta ei pyritä vain sietämään, vaan muutos nähdään mahdollisuutena, jonka haltuunotto vaatii jatkuvaa innovointia. Näiden strategioiden mukaisesti tulevaisuuden ammattilaisilla pitää olla osaamista innovoinnista, joten innovaatio-osaaminen on perusteltua sisällyttää myös Laurean yleisiin kompetensseihin.

Innovaatiolla tarkoitetaan uutuutta, joka on toteutettu lisäarvoa tuottavasti. Määritelmässä on siis huomioitava kolme erillistä osaa: 1) uutuus, 2) toteutus ja 3) lisäarvo. Pelkkä idea ei siis riitä innovaatioksi eikä idearikkaus tee innovaattoria.

Innovaatioprosessi voidaan jakaa kolmeen osaan: jatkuva tilanteen arviointi, innovaatioidean tuottaminen ja toteutusprojekti. Innovaatioita voi tapahtua viidellä tasolla: henkilökohtaisella, tiimissä, organisaatiossa, verkostossa ja yhteiskunnassa.

Henkilökohtaisen innovaatio-osaamisen tasolla opiskelija osaa toimia innovatiivisena uudistajana sekä henkilökohtaisella tasolla että omassa ammattiryhmässään. Lisäksi opiskelijan tulisi osata työskennellä oman lähityöympäristönsä muutoshankkeissa myös toteuttavassa roolissa.

Organisaation innovaattorin tasolla opiskelijan tulisi valmistuessaan osata perustason lisäksi myös oman tiiminsä innovaatiotoiminnan käynnistäminen sekä kaikkien innovaatiotyökalujen käyttö koko organisaation viitekehyksessä. Tulevaisuuden verkosto-orientoituneemmassa toimintamallissa organisaation innovaattorin pitäisi myös osata tukea aktiivista uudistamista vapaamuotoisemman verkoston osana.

Yhteiskunnallisen innovaattorin tasolla toimija osaa edellisten tasojen lisäksi verkostojen ja yhteiskunnallisen toiminnan jatkuvan seuraamisen ja analysoinnin. Hän osaa myös huomioida laajemmat viitekehykset kaikissa muutosprosesseissa, ja osaa sitouttaa ihmisiä toimimaan yhteisten päämäärien eteen.

Innovaatio-osaamisen tasot:

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- analysoida omaa ajatteluaan, tietoaan ja omaa toimintaansa
- suunnitella, organisoida ja kehittää omaa toimintaansa
- asettaa tavoitteita ja konkretisoida ne tilanteenmukaisesti
- toimia idearikkaasti, luovasti ja ideoita kiteyttäen sekä saada muut idean kehittämiseen mukaan
- käyttää erilaisia ideointimenetelmiä
- johtaa itseään sekä työskennellä muutoksessa sekä erilaisissa projekteissa
- toteuttaa projektin väli- ja loppuarvioinnin.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- seurata ja analysoida organisaation toimintaprosesseja ja tuloksia
- käyttää benchmarking -menetelmää toiminnan kehittämisessä
- äyittää erilaisia tiimityömenetelmiä
- johtaa projekteja, prosesseja ja verkostoja tai osallistua niiden johtamiseen • muita sitouttavalla tavalla
- nivoa innovaatiot organisaation strategiaan tavoitteisiin
- ottaa huomioon innovaatiotoiminnan luonteen ja vaatimukset.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- kerätä ideoita verkostosta, myydä niitä sekä kytkeä ideat yhteiskunnalliseen viitekehykseen
- varmistaa innovaatiotoimintaan osallistujien riittävän sitoutumisen (ohjaus, kannustaminen)

- luoda ja tuotteistaa innovaatioita
- toimia tuloksellisesti innovaatioverkostoissa sekä tunnistaa ja tutkia innovaatiomekanismeja

Reflektio-osaaminen

Reflektio on oman toiminnan perusteiden, lähtökohtien sekä seuraamusten kriittistä analysointia. Reflektion kohteena voi olla nykyhetki tai menneisyys.

Aiempiä kokemuksia reflektoidessaan yksilö antaa merkityksen tapahtumille. Osaamisen kehittyminen mahdollistuu uuden merkityksen myötä. Ajattelutaitojen ja käsitteiden kehittyessä yksilö pystyy käsittelemään laajempia kokonaisuuksia, erottelamaan ilmiöitä toisistaan sekä havaitsemaan paremmin uusia ilmiöitä.

Nykyhetken reflektiossa yksinkertainen aiemmin tiedostamaton rutiinitoiminta muuttuu tiedostetuksi toiminnaksi. Kriittisessä reflektiossa yksilön koko merkitysperspektiivi muuttuu hiljaisen tiedon tullessa näkyväksi, jolloin oppiminen muuttuu toiminnaksi. Kriittinen reflektio edellyttää suhdetta yhteisöön, käsitteisiin ja teorioihin. Reflektiivisyys on siis ajatteluprosessi. Reflektiivisyys on keskustelua, ongelman ratkaisua toteen näytettyjen perusteiden pohjalta. Ihmisten avoimessa keskustelussa erilaiset näkökulmat antavat uusia haasteita. Dialogissa oppija/oppijat voivat tutkia erilaisia näkökulmia pyrkien yhteisen merkityksen luomiseen. Syvä ajattelu antaa aikaa ja tilaa ratkaista havaittu ongelma tarkastelemalla ja selvittämällä sitä myös tutkimusmenetelmällisin keinoin. Laajentunut ymmärrys itsestä suhteessa toisiin opiskelijoihin, asiakkaisiin, työyhteisöön tai kirjoittajiin edellyttää itsetutkiskelua, kriittistä toisten arviointia ja omien voimien analysointia. Itseohjautuvuudessa painottuvat toisten mukana olo ja yhteisöllisyys. Kriittinen tiedostaminen auttaa tunnistamaan omia oppimismahdollisuuksia ja niitä ohjaavia tekijöitä. Oman toiminnan reflektointi toisten kanssa mahdollistaa omien ajatusten koettelemisen ja myös niiden jakamisen toisten kanssa. Reflektiivisyys on ammatillista kasvua ja osaamista, jota ohjaavat ihmisen metakognitiiviset kyvyt. Asiantuntijaksi oppimisen prosessissa reflektiivisyys on osa tutkivaa ja kehittyvää työtä.

Reflektio-osaamisen tasot:

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- arvioida omaa oppimistaan ja osaamistaan sekä laatia oman kehityssuunnitelman
- tunnistaa kehittämishaasteita ja hahmottaa ongelmia
- kehittää osaamistaan itsenäisesti ja muiden kanssa sekä jakaa oppimaansa työyhteisössä
- ottaa roolin ryhmässä /tiimissä
- hankkia ja analysoida tietoa systemaattisesti.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- toimia dialogisesti, yhteistoiminnallisesti ja itseään arvioiden
- arvioida itsensä johtamista ja asiantuntijaosaamista osana yhteisöä
- arvioida omaa toimintaansa osana ryhmän, yhteisön tai ammattialan toimintaa
- toimia muutoksissa sekä havaita ja hyödyntää erilaisia oppimis- ja toimintamahdollisuuksia
- kriittisesti argumentoida toiminnan lähtökohtia
- käyttää kehittämishaasteiden käsitteitä asianmukaisesti.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- analysoida omaa toimintaansa yhteiskunnallista ja historiallista taustaa vastaan
- arvioida ja kehittää alueellisten toimintatapojen ja mallien toimivuutta
- arvioida systemaattista tietoa, jota on jäsennetty, tuotettu ja kirjoitettu sekä • kehittää yhteiskunnallista toimintaa tämän pohjalta.

Verkosto-osaaminen

Verkosto-osaaminen käsittää varsin laajan kentän yksilön viestinnällisistä kompetensseista organisaatiotason verkostoitumiseen ja strategisten verkkojen johtamiseen. Viestintä on yhteisöllisyyden ja yhteiskunnan toiminnan välttämätön edellytys – vain viestinnän kautta on mahdollista luoda yhteisiä, jaettuja merkityksiä. Verkostoissa toimimisen ja verkostoprosessien kehittämisen käyttövoimana on yksilöiden ja organisaatioiden välinen kommunikaatio. Yhteiskunnan ja talouden rakenteiden kehittyminen verkostomaisiksi edellyttää myös näissä

verkostoissa toimivilta ihmisiltä uudentyyppisiä taitoja ja asennoitumista. Dialogi ja vuorovaikutus ovat verkostoyhteiskunnan olennaisia voimavaroja. Laurea-ammattikorkeakoulun tavoitteena on edistää ja kehittää opiskelijoidensa verkosto-osaamista monipuolisesti sekä luoda innovatiivisia verkosto-osaamisen toimintamalleja.

Verkosto-osaamisella tarkoitetaan sisäisen ja ulkoisen tehokkuuden aikaperusteista johtamista niin, että saavutetaan perinteisiä toimintatapoja oleellisesti tehokkaampi tapa toimia. Verkosto-osaamiseen voi sisältyä verkostoitumista ja verkostojohtamista. Verkosto-osaamisella ja strategisilla verkoilla ymmärretään yleensä samaa asiaa. Verkostoitumisella puolestaan tarkoitetaan yritysten ja organisaatioiden yhteistyömalleja, joihin voi osallistua eri tahojen toimijoita. Verkostojohtamisella tarkoitetaan johtamismallia, jolla verkostoa johdetaan.

Verkosto-osaaminen rakentuu hyvin pitkälti verkostoissa toimivien yksilöiden viestintäkompetenssin varaan. Ilman viestintää ja vuorovaikutusta ei ole toimivia verkostojakaan. Organisaatioiden tulee pystyä toimimaan joustavasti muuttuvassa toimintaympäristössä ja myös vaikuttamaan toimintaympäristön kehittymiseen. Ns. oppivassa organisaatiossa viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen on keskeinen työväline toimivien verkostojen luomiseksi ja verkosto-osaamisen kehittämiseksi.

Verkosto-osaamisen tasot:

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- esittää asioita kirjallisesti, suullisesti ja visuaalisesti käyttäen erilaisia viestintätylejä
- toimia ammatillisissa viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa
- tunnistaa eri tiimityömalleja sekä tehdä tiimityötä
- toimia yhteistyökykyisesti ja aktiivisesti verkoston jäsenenä
- ottaa huomioon kulttuurieroja ja kykenee yhteistyöhön kulttuuriltaan erilaisten henkilöiden kanssa.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- toimia neuvottelutilanteissa ja johtaa niitä
- toimia erilaisissa ryhmäviestinnän tilanteissa
- viestiä oman ammattialansa aihepiireistä myös ei-ammattillisille kuulijoille
- kehittää asiantuntijaorganisaation verkostomaista työtapaa
- kehittää aloitteellisesti verkostoa.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- toimia asiantuntijatasoisesti viestinnällisissä tilanteissa
- suunnitella viestintää strategisesta näkökulmasta ja toimia mediassa
- käynnistää verkostotyöskentelyn sekä johtaa strategista verkostoa
- toimia kehittävällä ja tulevaisuutta ennakoivalla otteella sekä vaikuttaa toimintaympäristöönsä
- seurata ja analysoida verkostojen toimintamalleja.

Eurooppalainen korkeakoulutusalue

LAUREAN OSAAMISPOHJAINEN OPETUSSUUNNITELMA OSANA EUROOPPALAISTA KORKEAKOULUTUSALUETTA

Eurooppalainen korkeakoulutusalue

Opetussuunnitelmien uudistamisen suomalaisissa korkeakouluissa on tehnyt ajankohtaiseksi eurooppalaisen korkeakoulutusalueen muodostuminen, nk. Bolognan prosessi. EU:n koulutukseen liittyvät strategiset tavoitteet ohjaavat myös suomalaista koulutusta. Eri maiden koulutusjärjestelmät ovat erilaisia, tätä monimuotoisuutta toisaalta arvostetaan edelleen, mutta toisaalta tarvitaan yhteistyötä ja liikkuvuutta, jotta eri maiden kansalaiset hyötyvät moninaisuudesta eikä siitä tule rajoitetta. Bolognan prosessi käynnistyi v. 1999 opetusministerikokouksella ja sen jälkeen on ollut seurantakokouksia, viimeksi keväällä 2009 Leuvenissa. Prosessissa on mukana nyt 46 maata, muitakin kuin EU-maita. Sen tavoitteena on luoda Euroopasta yhtenäinen, yhteensopiva ja houkutteleva korkeakoulutusalue vuoteen 2010 mennessä.

Prosessin tavoitteet ovat

- ymmärrettävät tutkintorakenteet
- yhdenmukaiset tutkintorakenteet
- opintosuoritusten mitoitustajärjestelmän käyttöönotto

- laadunarvioinnin eurooppalainen ulottuvuus
- liikkuvuuden lisääminen
- korkeakoulujen ja opiskelijoiden osallistuminen
- elinikäinen oppiminen
- korkeakoulutuksen eurooppalaisen ulottuvuuden edistäminen
- koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyö.

Ymmärrettävien ja yhdenmukaisten tutkintorakenteiden edistämiseksi on luotu kahden syklin malliin perustuva tutkintorakenne, joka muodostuu ensimmäisen syklin Bachelor-tason tutkinnosta ja toisen syklin Master-tason tutkinnosta. Suomessa on muutettu tutkintorakenne vastaamaan eurooppalaista tavoitetta. Ammattikorkeakouluissa kahden syklin tutkinnot toteutuvat siten, että ensimmäisen syklin tutkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, jälkeen on mahdollisuus suorittaa ylempi ammattikorkeakoulututkinto, johon pääsyn edellytyksenä on ensimmäisen syklin tutkinnon lisäksi kolmen vuoden työkokemus. Tavoitteena pitkällä aikavälillä on, että n. 20 % perustutkinnon suorittaneista suorittaisi ylemmän amk-tutkinnon.

Opintosuoritusten mitoitussuorituksen käyttöönotto tarkoittaa eurooppalaisen ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System) -järjestelmän käyttöönottoa. Euroopassa otetaan laajasti käyttöön opintojen mitoitussuoritusjärjestelmää, joka perustuu lukuvuoden työmäärään. ECTS – järjestelmässä yksi lukuvuosi tuottaa 60 pistettä. ECTS – järjestelmä on ollut käytössä jo yli vuosikymmenen, alussa sen käyttö keskittyi pääosin opiskelijanvaihtoon, mutta nyt siis opintojen mitoitussuorituksen kokonaisuudessaan perustuu siihen (aik. transfer, nyt accumulation). Suomessa ammattikorkeakouluissa on opintojen mitoituksessa otettu käyttöön ECTS-järjestelmän mukaiset opintopisteet vuonna 2005.

Eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirto- ja kertymisjärjestelmä on opiskelijakeskeinen järjestelmä. Siinä on lähtökohtana opiskelijan työmäärä (student workload), joka tarvitaan ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen. Opiskelijan oppiminen on tarkoitus tuoda keskipisteeseen opetussuunnitelmassa, niissä kuvataan oppimistulokset (learning outcomes) ja osaaminen (competences). Opetussuunnitelmien perustan tulisi muuttua oppiainejakoisista, opetuksen lähtökohdista rakennetusta suunnittelusta kohti ihmisen kokonaiskehityksen huomioimiseen ja ammatillisen kasvun tukemiseen perustuvia osaamispohjaisia opetussuunnitelmia. Osaamispohjaisesta opetussuunnitelmamallista käytetään englanninkielistä nimitystä Competence-based curriculum.

Kansainvälisen **liikkuvuuden edistämisen** näkökulmasta opetussuunnitelmien tulee olla kansainvälisesti ymmärrettäviä. Koulutuksen rakenteiden ja osaamistavoitteiden määrittelyn yhtenäistämisen tavoitteena on parantaa liikkuvuuden edellytyksiä opintojen aikana korkeakoulujen sisällä ja välillä, mutta myös opintojen jälkeen työelämässä. Eri maissa suoritettujen tutkintojen tunnustamisen ja vertailtavuuden kannalta on tärkeää, että koulutuksen tavoitteet sidotaan konkreettisiin työelämäperustaisiin osaamisvaatimuksiin ja –kuvauksiin. Näihin tavoitteisiin pyritään eurooppalaisella Tuning-projektilla (Tuning educational structures in Europe). Projektissa on määritelty koulutusaloista riippumattomat, kaikille yhteiset yleiset työelämävalmiudet (generic competences) ja koulutusohjelmakohtainen (ammatillinen) erikoisosaaminen (subject-specific competences) tietyille koulutusaloille.

Laurean osaamispohjaisessa opetussuunnitelmassa on huomioitu eurooppalaisen viitekehyksen vaatimukset. Opintojen mitoituksena ovat opintopisteet ja opintojaksot ovat laajoja kokonaisuuksia. Osaaminen on kuvattu opiskelijan oppimistuloksina. Laureassa määritetyt yleiset kompetenssit vastaavat erittäin hyvin kansallisia ja eurooppalaisia osaamistavoitteita yleisten työelämävalmiuksien (generic competencies) osalta sekä Joint Quality Initiative -yhteistyöverkoston luomien Bachelor-tason tutkinnoille asetettujen tavoitteiden osalta. Vertailuaineiston perusteella erityisesti globalisaatio- ja innovaatio-osaaminen näyttäytyvät ainutlaatuisilta kompetensseilta ja sikäli ne toimivat hyvin profiloituneissa Laureassa tuotettavaa osaamista kansainvälisen, palveluinnovaatioiden ammattikorkeakoulun näkökulmasta. Laureassa on proaktiivisesti vastattu metropolialueen kansainvälisen kilpailukyvyn haasteisiin tämän innovatiivisen osaamispohjaisen opetussuunnitelmatyön myötä ja tällä hetkellä voimavarat kohdennetaan siihen, että opetussuunnitelman toteutuksia kehitetään entistä korkealaatuisemmiksi tuotettaessa uutta osaamista ja uusia innovaatioita Laurean toimintaympäristöön.

Lähteet:

Bolognan prosessi

<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/bologna/index.html>

Tuning

Toimintaympäristö

Rikosseuraamusalan koulutusohjelman opetus- ja kehittämisalueena on hyvinvointi ja turvallisuus. Koulutusohjelma sisältö nojautuu kansainväliseen ja suomalaiseen hyvinvointi- ja turvallisuustietoon. Sen erityisalueena on tarkastella rikollisuutta, erityisesti uusintarikollisuutta, ja siihen vaikuttamista yhteiskunnallisena, yhteisöllisenä ja yksilöllisenä kysymyksenä. Koulutusohjelman aikana hyödynnetään uusimpia tutkimustuloksia ja myös tuotetaan niitä.

Rikosseuraamusala ja sen koulutus rakentuu perinteistä turvallisuutta laajempaan hyvinvointinäkökulmaan, jossa uusintarikollisuuden ehkäisy nähdään osana niitä toimenpiteitä, joilla parannetaan kansalaisen elämänhallintaa ja ehkäistään sosiaalista syrjäytymistä. Koulutusohjelman lähtökohtana on se, että rikosseuraamusala liittyy aineellisiin ja sosiaalisiin tarpeisiin, yksilön elämänhallintaan sekä niihin yhteiskunnan toimintajärjestelmiin ja -prosesseihin, joiden kautta nämä tarpeet toteutuvat.

Rikosseuraamusalan koulutusohjelman lähtökohtana ovat vankeinhoidon ja kriminaalihuollon periaateohjelman tavoitteet. Alan ammattilaisen tulee huolehtia yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan turvallisuudesta pitämällä yllä oikeudenmukaista, laillista ja turvallista seuraamusten täytäntöönpanoa sekä myötävaikuttamalla uusintarikollisuuden vähentämiseen ja rikollisuutta ylläpitävän syrjäytymiskehityksen katkaisemiseen. Tavoitteena on hyvinvoinnin ja osallisuuden sekä toimintakykyisyyden tukeminen ja rikoksettoman elämäntavan edistäminen sekä yhteiskuntaan kiinnittyminen. Tehtävänä on myös vaikuttaa muuhun yhteiskuntaan siten, että tavoitteiden mukainen toiminta on mahdollista.

Kansainvälistyminen, talouden ja yhteiskuntarakenteiden erilaiset muutokset heijastuvat nyt ja tulevaisuudessa enenevässä määrin ihmisten arkielämässä selviytymiseen. Sosionomin työssä nämä näyttäytyvät muutoksina ja kehittämissaasteina sidosorganisaatioissa, palvelurakenteissa ja työmenetelmissä. Toimintaympäristö rikosseuraamusalalla tulee olemaan globaali, monikulttuurinen ja moniongelmainen ja entistä yksilöllisemmät ja ihmistä yhteiskuntaan integroivat palvelut sekä toimintatavat tulevat korostumaan. Teknologian kehittyminen tulee osaltaan tarjoamaan uusia mahdollisuuksia työvälineiksi. Moniammatillinen yhteistyö ja verkostotyö tulevat lisääntymään.

Asiantuntijuus

Rikosseuraamusalan koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa ammatillisesti päteviä henkilöitä rikosseuraamusalan esimies- ja asiantuntijatehtäviin. Sosionomin (AMK) tutkinto tuottaa kelpoisuuden sellaisiin rikosseuraamusalan (kriminaalihuolto- ja vankeinhoito) virkoihin ja asiantuntijatehtäviin, joihin edellytetään korkeakoulututkintoa. Kysymyksessä on ainoa rikosseuraamusalan valtakunnallinen koulutusohjelma. Koulutusohjelmalle on keskeistä tutkinnon laaja-alaisuus, joka mahdollistaa sijoittumisen myös julkishallinnon rikosseuraamusalan ulkopuolelle. Näitä tahoja ovat vankeinhoidon ja kriminaalihuollon sidosorganisaatiot julkisella, yksityisellä ja ns. kolmannella sektorilla.

Rikosseuraamusalan koulutusohjelma tukeutuu seuraaviin lähtökohtiin:

- opintojen lähtökohtana on uusintarikollisuutta koskevat tutkimustulokset sekä rikosseuraamusalan yhteiset periaatteet ja arvopohja
- koulutusta tulee täydentää käytännön työstä saatavilla kokemuksilla
- koulutuksessa tulee korostaa yhteenkuuluvuutta muiden (uusinta)rikollisuuden vähentämiseen tähtäävien ammattiryhmien kanssa
- koulutuksen tulee edistää henkilöstön erityistietämykseen nojaavaa autonomiaa ja asiantuntemusta
- koulutuksen tulee turvata rikosseuraamusalalla horisontaalinen liikkuvuus myös muiden uusintarikollisuuden vähentämiseen pyrkivien sektoreiden välillä

Opetussuunnitelman mukaisiin keskeisiin sisältöihin kuuluu kriminaalipolitiikka yhdistettynä uusimpaan rikollisuutta ja rikostorjuntaa sekä erityisesti uusintarikollisuuden ehkäisyä koskevaan tietoon. Tavoitteena on tuottaa laaja-alainen rikosseuraamusalaa koskeva asiantuntemus, joka sisältää sosiaalipoliittisia, kriminologisia kuin myös sosiaali- ja päihdetyöhön liittyviä opintokokonaisuuksia.

Osaamisalueet

Rikosseuraamusalan erityisosaamiseen kuuluu yhteiskunta-, käyttäytymis-, ja oikeustieteellisen tiedon hallinta. Näiden tieteenalojen teorioiden ja tulosten soveltaminen asiantuntija- ja johtamistehtävissä liittyy käytännön työelämän vaatimuksiin.

Koulutusohjelman tavoitteena on, että opiskelija osaa

- tunnistaa ja analysoida rikollisuuden syitä, seurauksia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia
- soveltaa uusintarikollisuuden vähentämiseen tähtääviä menetelmiä ja työtapoja
- toimia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa uusintarikollisuuden vähentämiseksi
- arvioida rikosseuraamusalan eettisiä, arvosidonnaisia ja kulttuurisia lähtökohtia

Rikosseuraamusalan koulutusohjelmasta valmistuvan sosionomin (AMK) ydinosaamisalueet ovat

- rikosseuraamusalan eettinen osaaminen
- asiakastyön osaaminen
- rikosseuraamusjärjestelmäosaaminen
- yhteiskunnallinen analyysitaito
- reflektiivinen kehittämis- ja johtamisosaaminen
- yhteisöllinen osaaminen ja rikollisuuteen vaikuttaminen

Asiantuntijuuden kasvuprosessi

Rikosseuraamusalan koulutus nojautuu ihmisen kehitysmahdollisuuksia, aktiivisuutta ja voimavaroja korostavalle ihmiskäsitykselle. Oppimistilanteissa edistetään aktiivista tiedonkäsittelyä sekä korostetaan luovuutta, elämyksellisyyttä ja vuorovaikutteisuutta. Oppimisen lähtökohtana on oman vuorovaikutus- ja kokemustavan kriittinen tarkastelu ja reflektointi. Koko koulutuksen ajan opiskelijaa tuetaan tutkivan ja kehittävän työotteen omaksumisessa sekä eettisen tietoisuuden ja vastuullisuuden kehittämisessä.

Opintojen alussa korostuu korkeakoulumaisen opiskelutavan oppiminen ja rikosseuraamusalan työn monitieteelliseen viitekehykseen perehtyminen. Tässä vaiheessa painottuu itsearvioinnin oppiminen, minäkuvan selkiyttäminen sekä asiakastyön valmiuksien kehittäminen. Koulutuksen edetessä painopiste siirtyy rikosseuraamusalan työn entistä kokonaisvaltaisempaan tarkasteluun sekä alan että siihen kiinteästi liittyvien ammatillisten työmuotojen ja menetelmien opiskeluun. Koulutuksen loppupuolella tutkiva työote sekä työn kehittämisvalmiudet ovat keskeisessä asemassa.

Oppiminen kytkeytyy arkielämän todellisiin tilanteisiin, jolloin teorian ja käytännön välinen vuorovaikutus oppimisprosessissa on mahdollista. Rikosseuraamusalan koulutusohjelmassa teoriaopinnot, harjoittelu, tutkimus- ja kehittämistoiminta liittyvät tiiviisti toisiinsa. Opiskelussa otetaan huomioon opiskelijoiden yksilöllinen kokemustausta ja pyritään ymmärtämään ja tukemaan heidän erilaisia ja eri tavoin eteneviä oppimisprosessejaan. Kansainvälinen toiminta on myös osa rikosseuraamusalan koulutusohjelmaa.

Koulutusohjelman kuvaus

Rikosseuraamusalan koulutusohjelman laajuus on 210 opintopistettä ja se sisältää kaikille yhteisiä pakollisia teemoja, vaihtoehtoisia syventäviä teemoja sekä vapaasti valittavia opintoja. Vaihtoehtoiset syventävät opinnot kohdistuvat kahteen osaamisalueeseen, jotka ovat turvallisuus- ja kuntoutusosaaminen.

Opiskelu koulutusohjelmassa

Ammattikorkeakoulussa opetuksen lähtökohtana on osallistuminen työelämän kehittämishankkeisiin. Hankeperustainen oppiminen perustuu opettajien, opiskelijoiden ja työelämäosaajien kumppanuuteen. Opiskelijat osallistuvat opintojen aikana erilaisiin hankkeisiin, joissa kartuttavat osaamistaan asiakkaan kohtaamisesta, rikosseuraamusjärjestelmästä, rikollisuuteen vaikuttamisesta, kuntoutuksesta ja turvallisuudesta sekä kehittämistyöstä.

Kehittämishankkeet oppimisympäristönä mahdollistavat erilaisten osaajien yhdessä toimimisen erilaisissa rooleissa. Kehittämishankkeet työpajoineen mahdollistavat yksilöllistä ja yhteisöllistä oppimista, uuden osaamistiedon rakentumista sekä uusia innovaatioita tuotteina, toimintamalleina ja toimintakulttuurina. Opiskelijat oppivat tutkimus- ja kehittämistoiminnan sekä projektityön toimintatapoja kehittämishankkeissa koko koulutuksen ajan. Opintojen alusta lähtien toimitaan tiiviisti hankeryhmissä ja työpajoissa. Jokainen opiskelija voi rakentaa myös omaa opintopolkuaan osaamisensa tukemiseksi. Ohjauksella ja itsearvioinnilla tuetaan alan vaatimaa persoonallista,

eettistä ja ammatillista kasvua.

Sosionomi (AMK) -tutkinto sisältää harjoittelua 45 op. Harjoittelut toimivat keskeisinä oppimisympäristöinä alan käytäntöihin perehdyttäessä. Tavoitteena on, että opiskelija osaa ammatillisesti ja vastuullisesti työskennellä erilaisissa työyhteisöissä sekä kehittää valmiuksiaan moniammatilliseen yhteistyöhön. Opiskelija osaa arvioida ja suhteuttaa omaa toimintaansa työyhteisössä. Opiskelija ymmärtää käytännön työhön sisältyvien eettisten ristiriitojen monikerroksisuuden ja oppii tekemään asiakkaan tarpeita kunnioittavia ammattieettisiä ratkaisuja. Tutkimuksellisuus yhdistyy osaksi opiskelijan työotetta.

Harjoittelut ovat opintojaksoja teemojen sisällä. Harjoittelujaksoja (15 op) on opintojen aikana kolme:

1. harjoittelu/Asiakastyön harjoittelu (15 op) on teemassa Rikosseuraamusjärjestelmäosaaminen
2. harjoittelu/ Ammatillisten työmenetelmien harjoittelu (15 op) on teemassa Rikollisuuteen vaikuttaminen
3. harjoittelu/Ammattityön ja palveluinnovaatioiden kehittämisen harjoittelu (15 op) on teemassa Rikosseuraamusalan työn johtaminen ja kehittäminen

Opiskelija tutustuu rikosseuraamusalan keskeisiin toimintaympäristöihin, joita ovat vankilat ja kriminaalihuolto. Harjoittelun tavoitteena on rikosseuraamusalan työn kokonaisuuden hahmottaminen ja jäsentäminen ja ammattityön keskeisten toimintaperiaatteiden ja työmuotojen oppiminen. Opiskelija tutustuu vastuullisena toimijana vankeusrangaistuksen ja yhdyskuntaseuraamusten toteuttamiseen, niiden suunnitteluun ja käytännön toteutukseen. Opiskelija tunnistaa omaa ammatillista kehittymistään ja osaa arvioida omaa toimintaansa sekä käytettyjä työtapoja. Opiskelija oppii tutkivaa työotetta ja tunnistaa toimintaympäristöön liittyviä eettisiä kysymyksiä.

Harjoittelu voi toteutua myös muussa yhteisössä, jossa opiskelija toimii joko rikosseuraamus- tai sosiaalialaan liittyvissä tehtävissä. Kansainvälinen harjoittelu tapahtuu pääasiassa vaihto-ohjelmien puitteissa.

Opiskelija voi valita syventäviä opintoja joko kuntoutusosaamisesta tai turvallisuusosaamisesta. Opiskelijan tulee suorittaa jompikumpi 10 opintopisteen kokonaisuus.

Vapaasti valittavat opintoja (15 op) opiskelija voi ottaa joko koulutusohjelmansa tarjonnasta vaihtoehtoisesti joko kuntoutusosaamisen tai turvallisuusosaamisen osalta. Tämän lisäksi vapaasti valittavia opintoja voi ottaa myös muiden koulutusohjelmien tarjonnasta, joko kokonaisia teemoja tai yksittäisiä opintojaksoja. Erityisesti kyseeseen tulee sosiaalialan- ja turvallisuusalan koulutusohjelmat. Tämän lisäksi suositellaan palveluinnovaatioiden kehittäminen - opintojaksoa. Vapaasti valittavat opinnot syventävät tai laajentavat opiskelijan osaamista.

Opinnäytetyöprosessin aikana opiskelija etenee ammatillisessa kasvussaan kohti asiantuntijuutta. Tutkiva ja kehittävä työote muodostuu osaksi opiskelijan toimintatapaa. Opiskelija osaa hankkia systemaattisesti tietoa ja arvioida sitä kriittisesti. Opinnäytetyöt liittyvät sisällöllisesti valinnaisiin teemoihin ja ovat tutkimus- ja kehittämislinjojen yhteydessä.

Opintojen kesto on 3,5 vuotta. Opinnot etenevät henkilökohtaisen opetussuunnitelman mukaisesti.

		1. vuosi	2. vuosi	3. vuosi	4. vuosi
OP	OPINNOT	60	60	60	30
087	RIKOSSEURAAMUSTYÖN LÄHTÖKOHDAT				
00269	Rikosseuraamustyön lähtökohdat	10			
012	ASIAKKAAN KOHTAAMINEN				
00022	Vuorovaikutus asiakastyössä	10			
00024	Metodisuus asiakastyössä	10			
00260	Svenska för kriminalvårdare	5			
00025	Asiakastyön harjoittelu	15			
088	RIKOSSEURAAMUSJÄRJESTELMÄOSAAMINEN				
00261	Rikosseuraamusalan hallinto ja lainsäädäntö			10	
00262	Rangaistusjärjestelmät	10			
089	RIKOLLISUUTEEN VAIKUTTAMINEN				
00263	Rikollisuus ilmiönä		10		
00264	Hyvinvointi ja turvallisuus		10		
00038	Ammatillisten työmenetelmien harjoittelu		15		
090	KUNTOUTUSOSAAMINEN				
00267	Kuntouttava työote asiakastyössä		10		
00034	Kuntouttava sosiaalityö			10	
091	TURVALLISUUSOSAAMINEN				
00270	Rikosseuraamusalan turvallisuus		10		
00389	Turvallisuuden hallinta- ja kehittämisosaaminen			10	
092	RIKOSSEURAAMUSALAN TYÖN JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN				
00039	Tutkimus- ja kehittämistyön menetelmät			10	
00007	Vastuullinen johtaminen työyhteisössä			10	
00272	English for correctional services		5		
00273	Ammattityön ja palveluinnovaatioiden kehittämisen harjoittelu			15	
00043	Opinnäytetyö			15	
125	VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT				
00202	Englannin kielen osaamisen lähtötasotesti	0			
00203	Ruotsin kielen osaamisen lähtötasotesti	0			
00453	Suomen kielen lähtötasotesti	0			
00493	Suomi toisena kielenä- lähtötasotesti	0			
00194	Englannin kielen valmentavat opinnot	3			
00195	Ruotsin kielen valmentavat opinnot	3			
00388	Suomen kielen ja viestinnän valmentavat opinnot	3			
00522	Suomen kielen valmentavat opinnot	3			
		60	60	60	30

Vuositeema ja kompetenssit

Opinto		Laajuus	Kompetenssit
00022	Vuorovaikutus asiakastyössä	10	Eettinen osaaminen (H), Reflektio-osaaminen (H)
00024	Metodisuus asiakastyössä	10	Verkosto-osaaminen (H)

00025	Asiakastyön harjoittelu	15	Eettinen osaaminen (H), Reflektio-osaaminen (H)
00262	Rangaistusjärjestelmät	10	Globalisaatio-osaaminen (H)
00263	Rikollisuus ilmiönä	10	Reflektio-osaaminen (O)
00264	Hyvinvointi ja turvallisuus	10	Eettinen osaaminen (O)
00038	Ammatillisten työmenetelmien harjoittelu	15	Eettinen osaaminen (O), Reflektio-osaaminen (O)
00267	Kuntouttava työote asiakastyössä	10	Innovaatio-osaaminen (H)
00007	Vastuullinen johtaminen työyhteisössä	10	Verkosto-osaaminen (O)
00273	Ammattityön ja palveluinnovaatioiden kehittämisen harjoittelu	15	Innovaatio-osaaminen (O)

H - Henkilökohtaisen osaamisen taso

O - Organisaation kehittämisen taso

Y - Yhteiskunnallisen uudistamisen taso

087 RIKOSSEURAAMUSTYÖN LÄHTÖKOHDAT, 10 op

Kuvaus:

Opiskelija tunnistaa rikosseuraamusalan toimintaa ohjaavia arvoja ja eettisiä periaatteita sekä hahmottaa rikosseuraamusalan osana yhteiskunnallista järjestelmää. Opiskelija perehtyy ammattikorkeakouluopintoihin osana omaa ammatillista toimintaansa.

Opiskelija osaa:

Opiskelija osaa

- laatia henkilökohtaisen oppimissuunnitelman (HOPS) sekä käyttää sitä hyväksi oppimisen suunnittelussa
- hahmottaa rikosseuraamusalan työn perusteita ja toimintaympäristöä
- reflektoida omia arvojaan suhteessa rikosseuraamustyön arvoihin
- (alkaa) tunnistaa rikosseuraamusalan työhön liittyviä eettisiä ongelmia
- hahmottaa tutkivan ja kehittävän toiminnan merkityksen oppimisessa sekä oppimisen arvioinnin merkityksen ja välineet
- käyttää keskeisiä tietoteknisiä sovelluksia
- viestiä suomenkielellä suullisesti ja kirjallisesti
- tuottaa kirjallisia raportteja
- hakea tietoa erilaisista tietokannoista

00269 Rikosseuraamustyön lähtökohdat, 10 op

Opiskelija osaa:

- laatia henkilökohtaisen oppimissuunnitelman (HOPS) sekä käyttää sitä hyväksi oppimisen suunnittelussa
- hahmottaa rikosseuraamusalan työn perusteita ja toimintaympäristöä
- reflektoida omia arvojaan suhteessa rikosseuraamustyön arvoihin
- (alkaa) tunnistaa rikosseuraamusalan työhön liittyviä eettisiä ongelmia
- hahmottaa tutkivan ja kehittävän toiminnan merkityksen oppimisessa sekä oppimisen arvioinnin merkityksen ja välineet
- käyttää keskeisiä tietoteknisiä sovelluksia
- viestiä suomenkielellä suullisesti ja kirjallisesti
- tuottaa kirjallisia raportteja
- hakea tietoa erilaisista tietokannoista

Opintojakson sisältö:

- oma oppiminen, tutkiva oppiminen, hankkeissa oppiminen
- ammatillinen kehittyminen
- kehittämispohjainen oppiminen
- rikosseuraamusalan työn edellyttämät valmiudet
- rikosseuraamusalan organisaatio ja toimintaperiaatteet sekä yhteiskunnalliset kontekstit
- etiikan ja moraalin käsitteet
- rikosseuraamusalan arvot ja eettiset periaatteet
- tietotekninen osaaminen
- viestintä
- tiedonhankinta

012 ASIAKKAAN KOHTAAMINEN, 25 op

Kuvaus:

Opiskelija osaa kohdata ja ohjata erilaisia asiakkaita ja asiakasryhmiä, asiakkaita kunnioittaen ja sosiaalialan eettisiä periaatteita noudattaen

Opiskelija osaa:

- tunnistaa asiakkaiden erilaisia elämäntilanteita ja voimavaroja sekä luoda ammatillisen vuorovaikutussuhteen
- arvioida ja soveltaa erilaisia teoreettisia lähestymistapoja ja menetelmiä toimiessaan asiakastilanteissa
- tukea ja ohjata erilaisia asiakkaita ja asiakasryhmiä (ja perheitä) kasvun ja kehityksen eri vaiheissa ja elämäntilanteissa

Sisältö:

Teema liittyy sosionomin (AMK) keskeiseen kaikille yhteiseen ydinosaamiseen. Teemassa korostuu toisaalta asiakasvuorovaikutus ja toisaalta asiakastyön menetelmälliset valmiudet.

Osaamisen kehittyminen:

Teema sijoittuu ammatillisessa kasvussa ammatillisuuden alkuvaiheeseen, jossa oppijan ammatillisen perusosaamisen kehittyminen ilmenee eettisen tietoisuuden heräämisenä, arvojen pohtimisena ja sitä kautta ammatillisen vuorovaikutuksen ja asiakastyömenetelmien osaamisena yksilöiden ja ryhmien kanssa

00022 Vuorovaikutus asiakastyössä, 10 op**Opiskelija osaa:**

- eritellä asiakastilanteiden herättämiä erilaisia tunteita ja niiden taustalla olevia erilaisia henkilökohtaisia arvoja ja uskomuksia
- luoda asiakaslähtöisen ja empaattisen vuorovaikutussuhteen työskennellessään yksilöiden ja ryhmien kanssa

Opintojakson sisältö:

- asiakaslähtöinen vuorovaikutussuhde ja asiakkaan kohtaaminen
- ryhmässä toimiminen, ryhmän kehitys ja ryhmädynamiikka asiakassuhteissa

00024 Metodisuus asiakastyössä, 10 op**Opiskelija osaa:**

- hyödyntää erilaisia sosiaalialan teoreettisia lähestymistapoja ja metodisuutta toimiessaan asiakastilanteissa yksilöiden ja ryhmien kanssa
- käyttää erilaisia asiakastyön menetelmiä suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti

Opintojakson sisältö:

- asiakastyön tutkimukselliset ja tiedolliset lähtökohdat
- sosiaalialan asiakastyön teoreettiset lähestymistavat ja metodit
- sosiaalityön metodisuuden luonne ja sosiaalityön menetelmälliset perinteet
- luovat ja toiminnalliset menetelmät yksilöiden, ryhmien ja yhteisöjen ohjauksessa

00260 Svenska för kriminalvårdare, 5 op**Opiskelija osaa:**

- käyttää ruotsin kieltä kirjallisesti ja suullisesti työympäristössään
- toimia asiantuntijayhteisössä käyttäen tehokkaasti viestinnän keinoja
- viestiä oman asiantuntijuusalueensa teemoista käyttäen erilaisia viestintäkanavia
- soveltaa vieraskielisistä lähteistä etsimäänsä tietoa

Opintojakson sisältö:

- asiakaslähtöinen suullinen ja kirjallinen viestintä
- sosiaalityön keskeinen terminologia
- työnhaku, opiskelijan itsensä, koulutuksen ja työkokemuksen esittely

Opintojakson kuvaus:

Opintojaksossa opiskelija saavuttaa ruotsin kielessä vähintään eurooppalaisen viitekehyksen mukaisen taitotason B1.2. Lisäksi hän saa valtionhallinnon kielitutkinnon mukaisen arvioinnin hyvä tai tyydyttävä suullisesta ja kirjallisesta kielitaidosta.

00025 Asiakastyön harjoittelu, 15 op**Opiskelija osaa:**

- kohdata ja ohjata erilaisia asiakkaita ja asiakasryhmiä

- rakentaa asiakaslähtöisen vuorovaikutussuhteen
- hahmottaa työyhteisön ja organisaation perustehtävän
- osallistua aktiivisesti ja vastuullisesti työyhteisön toimintaan
- asettaa itselleen ammatillisia osaamistavoitteita ja arvioida omaa ammatillista kasvuaan sekä vahvuuksiaan ja kehittymistarpeitaan asiakastyössä
- toimia sosiaalialan eettisten periaatteiden mukaisesti

Opintojakson sisältö:

- asiakastyön perusvalmiuksien käytännöllinen opiskelu harjoittelupaikassa

Edeltävät opinnot:

Opintojakso Vuorovaikutus asiakastyössä (00022)opintojakso tai vastaavat tiedot.

088 RIKOSSEURAAMUSJÄRJESTELMÄOSAAMINEN, 30 op

Kuvaus:

Opiskelija hallitsee suomalaisen ja ulkomaisten rangaistusjärjestelmien lainsäädännöllisen ja hallinnollisen kehityksen ja siihen eri aikoina vaikuttaneet keskeisimmät yhteiskunnalliset taustatekijät. Tutustumalla rikosseuraamusalan eri toimintaympäristöihin opiskelija kykenee jäsentämään rangaistuksen täytäntöönpanojärjestelmän asemaa, tehtäviä ja merkitystä yhteiskunnassa. Opiskelija hallitsee rikosseuraamusalan työtä ohjaavat normit ja periaatteet sekä hallintomenettelyä koskevat keskeiset säännökset ja osaa soveltaa niitä omassa toiminnassaan.

Opiskelija osaa:

- rikosseuraamustyön keskeiset toimintaperiaatteet ja työmuodot
- tulkita ja soveltaa rikosseuraamusalan työtä ohjaavaa lainsäädäntöä
- lukea ja jäsentää rangaistusjärjestelmää koskevaa tutkimuskirjallisuutta
- tunnistaa yhteiskunnallisen rankaisemisen eri muotoja ja pohtia niiden vaikutuksia yksilöllisellä ja yhteiskunnallisella tasolla

00261 Rikosseuraamusalan hallinto ja lainsäädäntö, 10 op

Opiskelija osaa:

- tunnistaa ja hallita rikosoikeuden keskeiset käsitteet
- tulkita ja soveltaa rikosseuraamusalan lainsäädäntöä omassa työskentelyssään
- tunnistaa ja hallita julkishallinnon keskeiset periaatteet
- pohtia ja analysoida mitä virkamiehenä toimiminen tarkoittaa rikosseuraamusalalla

Opintojakson sisältö:

- rikosoikeus
- tuomioistuinmenettely
- vastuuvapausperusteet
- rikosseuraamusalan hallinto ja lainsäädäntö
- julkishallinnon periaatteet
- virkamiehenä toimiminen ja virkamiesetiikka
- toimivaltaa koskevat säädökset
- hallinnon tulosoheutus

00262 Rangaistusjärjestelmät, 10 op

Opiskelija osaa:

- eritellä rangaistusjärjestelmän historialliseen kehittymiseen vaikuttaneita yhteiskunnallisia tekijöitä
- hahmottaa ja jäsentää rangaistusten täytäntöönpanoa
- analysoida eri seuraamusmuotojen yksilöllisiä toimintatapoja ja niiden vaikutuksia
- vertailla eri maiden käytössä olevia seuraamusjärjestelmiä ja niiden yhteyttä oikeudelliseen ajatteluun
- rikosoikeudellinen prosessi osana yhteiskunnallista järjestelmää

Opintojakson sisältö:

- rankaisun filosofia ja kehitys
- rankaisun sisältö ja merkitys rikollisuuden ehkäisyssä
- seuraamusjärjestelmän kehitys
- seuraamusjärjestelmän yleiskuvaus ja kehittämishaasteet
- rangaistusjärjestelmien kansainvälinen vertailu
- rikosoikeudellinen prosessi

089 RIKOLLISUUTEEN VAIKUTTAMINEN, 35 op**Kuvaus:**

Opiskelija hallitsee rikollisuuden yksilöllisiä, yhteisöllisiä ja yhteiskunnallisia teorioita ja selitysmalleja. Opiskelija osaa erilaisia tapoja jäsentää rikollisuuden luonnetta ja taustatekijöitä hahmottaakseen eri tekijöiden vaikutukset uusintarikollisuuden vähentämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn. Opiskelija osaa reflektoida omia arvojaan ja eettistä ajatteluaan dialogissa muiden kanssa. Eettisten ongelmien tarkastelussa painottuu yhteisön, yhteiskunnan ja globaali näkökulma.

Opiskelija osaa:

- tunnistaa yksilön kasvuun ja kehitykseen liittyvät tekijät ja niiden yhteyden poikkeavaan käyttäytymiseen
- käyttää hyväkseen asiakastyössään rikollista käyttäytymistä koskevaa teoretietoa
- arvioida uusintarikollisuuden riskin vähentämiseen tähtäävien toimenpiteiden vaikutuksia kriittisesti
- laatia rikollisuuden ehkäisyyn tähtäävän toimenpideohjelman
- tunnistaa rikosseuraamustyön moniulotteisia eettisiä ongelmia, analysoida niitä sekä tarkastella ja perustella omaa ammatillista toimintaansa

00263 Rikollisuus ilmiönä, 10 op**Opiskelija osaa:**

- kriminologian peruskäsitteet
- jäsentää rikollisuuden selitysteorioita ja niiden taustalla olevia ihmiskäsityksiä
- tunnistaa ja jäsentää rikollisuutta ja syrjäytymistä luovia ja ylläpitäviä rakenteita ja prosesseja sekä keinoja vaikuttaa niihin
- käyttää menetelmiä, joilla kyetään arvioimaan uusintarikollisuuden riskiä sekä arvioimaan niitä kriittisesti
- tuntee yksilön kasvun ja kehityksen lainalaisuudet

Opintojakson sisältö:

- rikollisuuteen liittyviä käsitteitä
- rikollisuuden klassiset ja uudet selitysteoriat
- rikollisuuden määrällinen ja laadullinen kehitys Suomessa
- kriminologistatistiikka ja rikollisuuden mittaaminen
- kansainvälinen vertailu
- uusintarikollisuus ja rikoksen uusijat
- seuraamusten yksilölliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset
- yksilön kasvu ja kehitys

00264 Hyvinvointi ja turvallisuus, 10 op**Opiskelija osaa:**

- tarkastella yhteiskuntarakennetta ja yhteiskunnallisia muutoksia hyvinvointipolitiikassa
- hahmottaa ja jäsentää hyvinvointivaltion arvoperustaa ja lähtökohtia
- tunnistaa ja jäsentää hyvinvointia tukevia toimintoja ja palveluja
- suunnitella ja toteuttaa projektin

Opintojakson sisältö:

- suomalaisen yhteiskunnan rakennemuutokset

- yhteiskuntapolitiikka ja sosiaalipoliittinen järjestelmä
- sosiaaliset ongelmat ja syrjäytyminen
- sosiaalipalvelujärjestelmä
- paikallinen rikostorjunta
- projektityöskentelyn teoriaperusta

00038 Ammatillisten työmenetelmien harjoittelu, 15 op

Opiskelija osaa:

- toimia ammatillisten toimintatapojen mukaisesti ja arvioida niitä suhteessa organisaation perustehtävään
- osaa löytää työn käytännöstä ilmiöitä, joita hän perustelee teoreettisesti ja kehittää dialogissa asiakkaiden, työyhteisön ja yhteistyöverkoston kanssa
- rakentaa empaattisen vuorovaikutussuhteen
- havaita eettisiä valintatilanteita ja etsiä ratkaisuja työyhteisön jäsenenä, asiakkaiden kanssa ja yhteistyöverkostoissa
- arvioida kriittisesti itseään kehittyvänä ammattilaisena suhteessa ammattityön menetelmiin ja asiakastyön haasteisiin
- reflektoida tavoitteita yhdessä asiakkaiden kanssa

Opintojakson sisältö:

- asiakastyön menetelmät
- tutkivan työtöteen harjoittaminen

090 KUNTOUTUSOSAAMINEN, 10 op

Kuvaus:

Opiskelija hallitsee kuntouttavaa työtä ohjaavia ajatusmalleja ja syventää ja kehittää kuntouttavan työtöteen tieto- ja taitoperustaansa sekä kykenee osallistumaan kuntouttavan työtöteen työmuotojen kehittämiseen. Opiskelija osaa arvioida asiakkaan päihderiippuvuutta ja hallitsee päihdetyön keskeisiä työmenetelmiä. Teeman valinnaisessa opintojaksossa opiskelija syventää sosiaalisen kuntoutuksen asiantuntijuutta ja osallistavien menetelmien hallintaa.

Opiskelija osaa:

- kuntouttavan työtöteen eri työmuotoja sekä niiden tausta-ajattelut
- soveltaa erilaisia toimintatapoja ja -malleja, joilla uusintarikollisuuteen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen voidaan vaikuttaa
- käyttää päihdetyön menetelmiä ja työmuotoja
- reflektoida omaa osuuttaan kuntoutumisprosessin eri vaiheissa
- yhdistää tutkivan ja kehittävän työtöteen kuntoutumisprosessin eri vaiheisiin

00267 Kuntouttava työote asiakastyössä, 10 op

Opiskelija osaa:

- tutkia ja tunnistaa ihmisten yksilöllisen selviytymisen esteitä ja mahdollisuuksia
- motivoida ja ohjata rikoksentehtäjän kuntoutumisprosessia
- analysoida ja jäsentää rikosseuraamustyön erityisasiantuntijuutta kuntouttavan työn näkökulmasta
- kartoittaa ja arvioida asiakkaan päihderiippuvuutta ja kuntoutuksen tarvetta
- käyttää päihdetyön menetelmiä
- ymmärtää ohjelmatoiminnan merkityksen rikolliseen käyttäytymiseen vaikuttamisessa

Opintojakson sisältö:

- ymmärtää ohjelmatoiminnan merkityksen rikolliseen käyttäytymiseen vaikuttamisessa
- kuntouttavan työtöteen ammatillinen perusta
- kuntouttavan työtöteen käsitteistäminen
- riski- ja tarvearviot sekä rangaistusajan suunnittelu
- päihheet ja päihdekuntoutus
- rikosseuraamusalan työmenetelmät
- kuntouttavat toimintaohjelmat

00034 Kuntouttava sosiaalityö, 10 op

Opiskelija osaa:

- kuntoutuksen ja kuntouttavan sosiaalityön peruskäsitteet sekä kuntoutusta ohjaavat keskeiset säädökset ja ohjelmat sekä laatukriteerit
- suunnitella ja toteuttaa aktivoivia työskentelytapoja
- motivoida ja vahvistaa asiakasta kuntoutumiseen
- suunnitella kuntoutumista tuottavia prosesseja
- tukea asiakasta omaehtoisessa selviytymisessä
- toimia kuntoutumista edistävissä verkostoissa

Opintojakson sisältö:

- aikuissosiaalityö, aktivoiva sosiaalipolitiikka
- sosiaalinen kuntoutus ja aktivointi
- suunnitelmallinen kuntoutusprosessi
- sosiaalisen kuntoutuksen menetelmät
- moniammatillisuus ja kuntouttava verkostotyö
- kriisityön perusteet
- kuntoutukseen liittyvä lainsäädäntö, palvelujärjestelmä sekä kansalliset ja kansainväliset kuntoutuslonteot ja toimenpideohjelmat

091 TURVALLISUUSOSAAMINEN, 10 op

Kuvaus:

Opiskelija osaa jäsentää ja analysoida organisaatioiden toimintaan kohdistuvia uhkia ja riskejä sekä hallita turvallisuustoimenpiteitä. Opiskelija osaa laatia sijoittamissuunnitelmia ja toimipaikkakohtaisia turvallisuussuunnitelmia sekä kykenee turvallisuusosaamiseen liittyvien menetelmien kehittämiseen.

Opiskelija osaa:

- analysoida erilaisia turvallisuuteen vaikuttavia riskejä
- tunnistaa ja jäsentää yksilöiden ja organisaation henkilöstön turvallisuutta koskevia erityisriskejä ja toimia niiden aiheuttamien riskien vähentämiseksi
- määritellä organisaation turvallisuustarpeita
- ylläpitää ja kehittää organisaation henkilöstön ja asiakkaiden turvallisuutta riskien tunnistamisen ja arvioinnin pohjalta

00270 Rikosseuraamusalan turvallisuus, 10 op

Opiskelija osaa:

- analysoida asiakastyön henkilöturvallisuuteen liittyviä riskejä erityisesti rikosseuraamusalalla
- käyttää asiakastyön henkilöturvallisuuden kartoittamiseen liittyviä tutkimusmenetelmiä tehdessään arvioita työturvallisuuteen liittyvistä riskeistä
- soveltaa asiakkaiden henkilörekisteritietoja riskiarvioiden tekemisessä ja soveltaa niitä koskevaa lainsäädäntöä viranomaisten välisessä yhteistyössä

Opintojakson sisältö:

- rikosseuraamusalan ulkoinen toimintaympäristö: rikollisuus ja uusintarikollisuus Suomessa ja sen lähialueilla
- sisäisessä toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset ja niiden vaikutus henkilöturvallisuuteen: rangaistuksiin tuomittujen syyllistyminen väkivaltaan ja uhkailuun
- riski- ja tarvearviot sekä rangaistusajan suunnittelu turvallisuustyön välineenä
- rikosseuraamusalan asiakastyöhön liittyvät henkilöturvallisuusriskit
- viranomaisten välinen tietojen vaihto ja salassapitosäännökset
- rikosseuraamusalan toimintaympäristöt tulevaisuudessa

00389 Turvallisuuden hallinta- ja kehittämisosaaminen, 10 op

Opiskelija osaa:

- tunnistaa riskejä ja arvioida niiden seurausten merkitystä toimintaympäristön näkökulmasta
- käyttää riskienhallinnan työkaluja ja kehittää niiden avulla tarkasteltavaa kohdetta
- kehittää organisaation turvallisuuskulttuuria
- hallita ja kehittää yhteisön turvallisuutta turvallisuuspolitiikan mukaisesti
- johtaa turvallisuustoimia

Opintojakson sisältö:

- riskien arviointi ja hallinta
- turvallisuusjohtaminen
- turvallisuuspolitiikka ja turvallisuuskulttuuri
- turvallisuuden tutkimuksen ja kehittämisen menetelmiä

Opintojakson kuvaus:

Opintojaksossa osaaminen on turvallisuusasioiden hallintaa osana organisaation kehittämistointia. Turvallisuus nähdään osana laajempaa riskienhallintaprosessia.

Edeltävät opinnot:

Opintojakso Rikosseuraamusalan turvallisuus (00270) tai vastaavat tiedot.

092 RIKOSSEURAAMUSALAN TYÖN JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN, 60 op**Kuvaus:**

- käyttää ja soveltaa tutkimus- ja kehittämistyön menetelmiä
- kehittää tutkimuksellisesti työelämää tuottaen uusia ratkaisuja tuotteina, toimintamalleina tai työkulttuurina.
- toimia vastuullisena työyhteisöjen ja verkostojen jäsenenä, johtajana ja kehittäjänä
- toimia tavoitteellisesti ryhmän jäsenenä

Opiskelija osaa:

Teema sijoittuu opintojen loppuvaiheeseen. Teemassa korostuu kehittämis- ja johtamisvalmiuksien kehittyminen ja ammattiosaamisen syventyminen. Teema kytkeytyy opiskelijan valitsemaan syventävään teemaan ja toimipisteen tutkimus- ja kehittämistyön linjoihin.

Sisältö:

Teemassa korostuu tutkimus- ja kehittämistoiminnan oppiminen sekä työyhteisössä toimiminen. Johtaminen ja ryhmässä toimiminen ovat keskeinen osa teemaa.

Teemaan sisältyvä opinnäytetyö on osa ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyötä. Se syventää opiskelijan ammatillista kehittymistä ja palvelee työelämää ja aluekehitystä. Opinnäytetyö kehittää työtä ja työelämän käytänteitä ja voi tuottaa merkityksellisiä innovaatioita. Siinä painottuu vuorovaikutus työelämän kanssa sekä tutkiva ja kehittävä työote. Opinnäytetöiden raporteissa korostuu tavoitteellisen toiminnan ja sen tulosten kuvaaminen sekä teoreettinen että tutkimuksellinen analysointi. Opinnäytetyöt sisältävät työelämää kuvailevaa ja selittävää uutta tietoa. Opintojakso sisältää kypsyysnäytteen. Kypsyysnäytteessä opiskelija osoittaa aihealueen hallintaa sekä hyvää kirjallista ilmaisutaitoa.

00039 Tutkimus- ja kehittämistyön menetelmät, 10 op**Opiskelija osaa:**

- tunnistaa tutkimus- ja kehittämistyön eettisen näkökulman
- muodostaa käsityksen tutkimus- ja kehittämisprosessista ja valita tarkoituksenmukaiset menetelmät sekä käyttää niitä kriittisesti
- kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimusmenetelmien perusteet
- tutkivan ja argumentoivan kirjoittamisen perusteet

Opintojakson sisältö:

- tieteen filosofia ja etiikka
- tutkiva työote, tutkimus- ja kehittämisprosessi

- kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimus

00007 Vastuullinen johtaminen työyhteisössä, 10 op

Opiskelija osaa:

- toimia vastuullisesti ja tavoitesuuntautuneesti organisaation johtamistilanteissa
- analysoida ja kehittää omaa toimintaansa vastuullisena työyhteisön ja tiimin jäsenenä
- soveltaa työläinsäädäntöä käytännön työtilanteissa

Opintojakson sisältö:

- strateginen johtaminen ja johtajuus
- itsensä johtamisen mallit
- organisaatiokulttuuri ja arvot
- henkilöstöjohtaminen/työhyvinvointi
- työoikeus ja työsuhteasiat

Opintojakson kuvaus:

Opintojaksossa syntyvä osaaminen ilmenee johtamisosaamisen keskeisten työvälineiden hallintana sekä vastuullisena käyttämisenä työelämän johtamistilanteissa. Osaaminen muodostuu organisaation toimintarakenteiden, tavoitteiden ja tuloksellisuuden perustalle. Näkökulmana on johtamisen eettinen vastuullisuus.

00272 English for correctional services, 5 op

Opiskelija osaa:

- viestiä englannin kielellä työyhteisössään ja monikulttuurisessa ympäristössä
- toimia asiantuntijayhteisössä käyttäen tehokkaasti viestinnän keinoja
- viestiä oman asiantuntijuusalueensa teemoista käyttäen erilaisia viestintäkanavia
- soveltaa vieraskielisistä lähteistä etsimäänsä tietoa

Opintojakson sisältö:

- suullinen ja kirjallinen ammatillinen viestintä
- sosiaalityön keskeinen terminologia/rikosseuraamusalan keskeinen terminologia koulutusohjelman mukaisesti
- työnhaku, opiskelijan itsensä, koulutuksen ja työkokemuksen esittely

Opintojakson kuvaus:

Opintojaksossa osaaminen on vaikuttajan osaamista viestinnällisin keinoin. Osaamisen kehittämisen viitekehys on suomenkielisten työorganisaatioiden lisäksi englantia työkielenään käyttävät organisaatiot. Opintojaksossa opiskelija saavuttaa vähintään eurooppalaisen viitekehysten mukaisen taitotason B.2.

00273 Ammattityön ja palveluinnovaatioiden kehittämisen harjoittelu, 15 op

Opiskelija osaa:

- määrittää kehittämisen kohteita työelämän ja alueen kehittämisen lähtökohdista
- toimia osana kumppanuusverkostoa ja kehittämistyötä
- työskennellä tiimissä ja toimia asiantuntijayhteisössä
- käyttää soveltavan tutkimus- ja kehittämistoiminnan työvälineitä ja menetelmiä kehitystyössä
- arvioida omaa osaamista, kehittämistyötä ja syntynyttä tulosta kehittämisen tavoitteiden suhteen
- kriittisesti arvioida omaa ammattieettistä toimintaa, työyhteisön ja ammattialan eettisiä periaatteita.

00043 Opinnäytetyö, 15 op

Opiskelija osaa:

- esittää perusteltuja työelämää koskevia kehittämis ehdotuksia
- käsitteellistää työelämän ilmiöitä tutkittuun tietoon perustuen
- käyttää sopivia tutkimus- ja kehittämismenetelmiä uuden tiedon tuottamiseksi
- toimia kehittämishankkeissa yhteistoiminnallisesti ja vastuullisesti työelämän ja muiden yhteistyökumppanien

kanssa

- arvioida omaa toimintaansa ja omia ratkaisujaan kriittisesti
- hallita kokonaisuuksia sekä esittää asiansa loogisesti ja perustellen

Opintojakson sisältö:

- opinnäytetyöprosessiin ja kehittämishankkeeseen perehtyminen ja aiheen ideointi
- opinnäytetyösuunnitelma, jossa kuvataan opinnäytetyön tausta ja tavoitteet, keskeinen aiheesta koskeva tutkittu tieto, käytettävät tutkimus- ja kehittämismenetelmät sekä toteuttamissuunnitelma
- opinnäytetyön toteuttaminen
- opinnäytetyön raportointi ja julkistaminen
- kypsyysnäyte

Opintojakson kuvaus:

Opinnäytetyö on osa ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyötä. Se palvelee opiskelijan ammatillista kehittymistä sekä työelämää ja aluekehitystä. Opinnäytetyö kehittää työtä ja työelämän käytänteitä ja voi tuottaa myös laajemmin merkityksellisiä innovaatioita.

Opinnäytetyön lähtökohtana on työelämän kehittämishaaste. Siinä painottuu vuorovaikutus työelämän kanssa sekä tutkiva ja kehittävä työote. Opinnäytetöiden raporteissa korostuu tavoitteellisen toiminnan ja sen tulosten kuvaaminen sekä teoreettinen ja tutkimuksellinen analysointi. Opinnäytetyöt sisältävät työelämää kuvailevaa tietoa, sitä selittävää, tutkimuksellista tietoa sekä työelämää varten tuotettua uutta osaamistietoa.

Opintojakso sisältää kypsyysnäytteen suorittamisen. Kypsyysnäytteessä opiskelija osoittaa aihealueen hallintaa sekä hyvää kielitaitoa.

125 VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT, 0 op

Kuvaus:

Vapaasti valittavilla opinnoilla opiskelija syventää ja monipuolistaa eri teemoihin ja kompetensseihin soveltuvaa osaamistaan. Näiden opintojaksojen avulla opiskelijat voivat edelleen muokata opintojensa sisältöjä vastaamaan omia henkilökohtaisia intressejään ja ammatillisia tavoitteitaan.

Sisältö:

Teeman alle sijoitetaan ne opintojaksot, jotka opiskelija valitsee Laurean kieliopinnoista, Laurean yhteisistä opinnoista tai toisen koulutusohjelman opetussuunnitelmasta. Teeman alle sijoitetaan myös ne toisessa korkeakoulussa (toinen ammattikorkeakoulu, yliopisto, virtuaali-amk, ulkomainen korkeakoulu) suoritettut opinnot, joille ei löydy korvaavuutta koulutusohjelman opetussuunnitelmasta, mutta jotka opiskelija haluaa liittää tutkintoonsa.

00202 Englannin kielen osaamisen lähtötasotesti, 0 op

Opintojakson kuvaus:

Opintojen alkaessa kaikki opiskelijat osallistuvat ruotsin ja englannin kielen lähtötasotesteihin, jos nämä kielet sisältyvät ammattikorkeakouluopintojen edellytyksenä olevaan aiempaan tutkintotodistukseen tai opiskelijat ovat saaneet kyseisten kielten opetusta aikaisemmin. Lähtötasotesti on kaikilla koulutusaloilla sama ja siihen voi osallistua vain kerran. Alan vaihto Laurean sisällä ei edellytä uutta testiä. Testin avulla varmennetaan opiskelijan valmiudet kieliopinnojen aloittamiseksi. Ellei opiskelija selviydy lähtötasotestistä, hän osallistuu kielen valmentavalle opintojaksolle opintojen alkuvaiheessa. Suoritettuaan valmentavat opinnot hyväksyttävästi opiskelija saa opintopisteitä luettavaksi vapaasti valittaviin opintoihin.

00203 Ruotsin kielen osaamisen lähtötasotesti, 0 op

Opintojakson kuvaus:

Lähtötasotestin tekevät ne, joilla ruotsi sisältyy ammattikorkeakouluopintojen edellytyksenä oleviin aiempiin opintoihin, eivät kuitenkaan ne, joitten koulusivistyskieli on ruotsi.

Opintojen alkaessa kaikki opiskelijat osallistuvat ruotsin ja englannin kielen lähtötasotesteihin, jos nämä kielet sisältyvät ammattikorkeakouluopintojen edellytyksenä olevaan aiempaan tutkintotodistukseen tai opiskelijat ovat

saaneet kyseisten kielten opetusta aikaisemmin. Lähtötasotesti on kaikilla koulutusaloilla sama ja siihen voi osallistua vain kerran. Alan vaihto Laurean sisällä ei edellytä uutta testiä. Testin avulla varmennetaan opiskelijan valmiudet kieliopin aloittamiseksi. Ellei opiskelija selviydy lähtötasotestistä, hän osallistuu kielen valmentavalle opintojaksolle opintojen alkuvaiheessa. Suoritettuaan valmentavat opinnot hyväksyttävästi opiskelija saa opintopisteitä luettavaksi vapaasti valittaviin opintoihin.

00453 Suomen kielen lähtötasotesti, 0 op

Opintojakson kuvaus:

Suomenkielisessä koulutusohjelmassa opiskelevat maahanmuuttajataustaiset opiskelijat suorittavat suomen kielen lähtötasotestin.

00493 Suomi toisena kielenä- lähtötasotesti, 0 op

Opintojakson kuvaus:

Suomenkielisissä koulutusohjelmissa opiskelevat maahanmuuttajataustaiset opiskelijat suorittavat suomen kielen lähtötasotestin.

00194 Englannin kielen valmentavat opinnot, 3 op

Opiskelija osaa:

- englannin perussanaston ja kieliopin
- hyödyntää erilaisia menetelmiä kielitaitonsa kehittämisessä

Opintojakson sisältö:

- englannin kielen keskeiset rakenteet
- englannin kielen perussanasto

Opintojakson kuvaus:

Opiskelija harjoittaa viestintätaitojaan englannin kielessä kehittääkseen valmiuksiaan osallistua englannin kielen varsinaisiin opintoihin.

00195 Ruotsin kielen valmentavat opinnot, 3 op

Opiskelija osaa:

- ruotsin perussanaston ja kieliopin
- hyödyntää erilaisia menetelmiä kielitaitonsa kehittämisessä

Opintojakson sisältö:

- ruotsin kielen keskeiset rakenteet
- ruotsin kielen perussanasto

Opintojakson kuvaus:

Opiskelija harjoittaa viestintätaitojaan ruotsin kielessä kehittääkseen valmiuksiaan osallistua ruotsin kielen varsinaisiin opintoihin.

00388 Suomen kielen ja viestinnän valmentavat opinnot, 3 op

Opiskelija osaa:

- toimia tarkoituksenmukaisesti opiskeluajan tekstitapahtumissa
- hyödyntää kielenhuollon ja kielitiedon apuvälineitä
- ottaa vastuun tiimitöiden viestintätehtävistä

Opintojakson sisältö:

- henkilökohtainen viestijäprofiili

- kielitiedon ja kielenhuollon apuvälineet
- erityyppisten tekstien ja puheiden laadinnan ohjeistukset

Opintojakson kuvaus:

Opiskelija tulee tietoiseksi omista vahvuuksistaan viestijänä. Opiskelijan osaaminen ilmenee taitona ja halukkuutena kantaa vastuuta erilaisten tiimitöiden suullisesta ja kirjallisesta viestinnästä. Opiskelija lähestyy kielitietoa ja kielenhuoltoa aikuisen viestijän näkökulmasta ja harjaantuu käyttämään kielenhuollon apuvälineitä asiatekstin rakentamisessa.

00522 Suomen kielen valmentavat opinnot, 3 op**Opintojakson kuvaus:**

Ellei opiskelija selviydy lähtötasotestistä, hän osallistuu kielen valmentavalle opintojaksolle opintojensa alkuvaiheessa. Kielten valmentavista opintojaksoista annetaan opiskelijalle opintopisteitä vapaasti valittaviin opintoihin, jos opiskelijan kielen lähtötaso on havaittu puutteelliseksi ja hänet on siksi ohjattu näihin kieliopintoihin.